

Latvijas Republikas Vides ministrija

VIDES PĀRRAUDZĪBAS VALSTS BIROJS

Reģ.Nr. 90000628077, Rūpniecības iela 23, Rīga, LV - 1045 (tālrunis: 67321173; fakss: 67321049)

Rīgā

Derīgs līdz 2012.gada 25.maijam

Atzinums Nr. 11 par SIA “Latagro” cūkkopības kompleksa izveides Jelgavas rajona Sesavas pagastā ietekmes uz vidi novērtējuma noslēguma ziņojumu

Paredzētās darbības ierosinātājs: SIA “Latagro”, reģistrācijas Nr.40003881388, adrese: Elizabetes iela 15, Rīga, LV – 1010.

Noslēguma ziņojuma izstrādātājs: SIA “Agitis”, reģistrācijas Nr.40003893315, adrese: Miera iela 54, Rīga, LV – 1013 sadarbībā ar SIA “VentEko”, reģistrācijas Nr. 41203008864, adrese: Dārzu iela 2, Ventspils, LV-3601.

Pamatojoties uz 2009.gada 8.aprīlī Vides pārraudzības valsts birojā iesniegto SIA “Agitis” cūkkopības kompleksa izveides ietekmes uz vidi novērtējuma noslēguma ziņojumu, tika uzsākta atzinuma sagatavošanas un izdošanas procedūra saskaņā ar likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 19.pantu.

1. Paredzētās darbības nosaukums – cūkkopības kompleksa izveide.

2. Paredzētās darbības iespējamā norises vieta - Jelgavas rajona Sesavas pagastā saimniecībai “Ivulla” piederošā zemes īpašuma 2.zemes vienībā (kadastra Nr. 54740110061, zemes kopplatība 45,07 ha). Cūkkopības kompleksa izbūvei plānots atdalīt aptuveni 10,8 ha lauksaimniecībā izmantojamās zemes un transformēt par apbūves zemi.

3. Īss paredzētās darbības raksturojums

Ietekmes uz vidi novērtējums SIA “Latagro” nobarojamo cūku audzēšanas kompleksa izveidei Jelgavas rajona Sesavas pagastā tika uzsākts 2007.gada 1.augustā, kad Vides pārraudzības valsts birojs, izskatot SIA “Latagro” 2007.gada 31.jūlija iesniegumu, pieņēma lēmumu Nr.376 par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu paredzētajai darbībai, pamatojoties uz likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu”

4.(1)pantu un šā likuma “Objekti, kuru ietekmes novērtējums ir nepieciešams” 1.pielikuma 23.(3) punktu.

Projekta ietvaros paredzēts izveidot cūkkopības kompleksu ar 8000 vietām atšķirtajiem sivēniem un 16000 vietām nobarojamām cūkām svarā līdz 100 kg. Kompleksā plānots izaudzēt līdz 54000 cūku gadā. Paredzēts, ka sivēnus 8-10 kg svarā uzņēmums iepirks no mātes uzņēmuma Lietuvā. Savukārt nobarotās cūkas paredzēts realizēt Latvijas un Lietuvas gaļas pārstrādes uzņēmumiem.

Cūkkopības kompleksā plānota viena atšķirto sivēnu kūts, kura sastāvēs no 8 sekcijām, kas savā starpā savienotas ar koridoru gar vienu no garākajām kūts sienām. Katrā sekcijā atradīsies 36 boksi jeb aizgaldi ar 28 atšķirto sivēnu vietām. Vienā sekcijā plānots izvietot 1008 atšķirtos sivēnus. Katrā sekcijā paredzēti divi koridori, lai darbinieki varētu piekļūt katram aizgaldam. No atšķirto sivēnu kūts, sasniedzot 30 kg svaru, cūkas tiks pārvietotas uz nobarojamo cūku kūtīm. Nobarojamām cūkām paredzēts izbūvēt 4 ēkas, kuras savā starpā un ar atšķirto sivēnu kūti tiks savienotas ar koridoru. Katra ēka tiks sadalīta 4 nodaļās. Katrā nodaļā plānots izvietot 50 aizgaldus ar 20 vietām nobarojamām cūkām. Vienā nodaļā plānots izvietot 1000 cūkas, bet katrā ēkā plānots izvietot 4 000 dzīvniekus. Cūkkopības kompleksa darbības nodrošināšanai projekta ietvaros ir paredzēts izbūvēt spēkbarības pieņemšanas un sagatavošanas cehu, četrus graudu uzglabāšanas torņus, administratīvo ēku ar sadzīves bloku, lokālās attīrīšanas iekārtas, bet kompleksa apsildīšanai paredzēts uzstādīt divus ar salmiem kurināmus katlus (katrs ar jaudu līdz 90 kW). Kurināmo – salmus, apmēram 300 tonnas gadā, paredzēts iepirkt no apkārtējiem saimniekiem.

Kompleksa būvniecībai izvēlēta vieta atrodas tālu no apdzīvotām vietām un infrastruktūras objektiem. Cūkkopības kompleksa darbības nodrošināšanai būs nepieciešams izbūvēt aptuveni 350 m garu pievedceļu no kompleksa teritorijas līdz Sesavas pagasta autoceļam, kā arī izveidot kompleksa iekšējo ceļu sistēmu. Sesavas pagasta autoceļš savieno Lielsesavas ciemu (arī autoceļu V1073) ar apdzīvoto vietu Klāvi. Kompleksa teritoriju paredzēts labiekārtot, izveidojot grants seguma pievadceļus, kā arī veidojot zaļās zonas (zālājus, apstādījumus, koku un dekoratīvo krūmu stādījumus). Ziņojumā netiek prognozēts būtisks autotransporta intensitātes pieaugums, un ar to saistītās iespējamās trokšņu emisijas ne cūkkopības kompleksa būvniecības, ne ekspluatācijas laikā neskars un neietekmēs dzīvojamās zonas vai citas jutīgas teritorijas.

Kompleksu ar elektroenerģiju atbilstoši līgumam nodrošinās VAS „Latvenergo”. Paredzēts izbūvēt elektropārvades līniju un apakšstaciju. Kompleksa darbības nodrošināšanai gadā tiek plānots patērēt 1.3 milj. kWh elektroenerģijas. Kompleksa darbības nodrošināšanai elektroenerģijas padeves traucējumu gadījumos, paredzēts uzstādīt ar dīzeļdegvielu darbināmu generatoru ar jaudu 100 kW.

Ūdens apgādes nodrošināšanai kompleksa teritorijā paredzēts izveidot dziļurbumu. Prognozētais kopējais ūdens patēriņš kompleksa darbības nodrošināšanai 111295 m³ gadā. Ziņojumā norādīts, ka ūdens ieguve diennaktī notiks vienmērīgi. Lai nodrošinātu ūdens resursu taupīgu izmantošanu, cūku dzirdināšanai izmantos pilienveida dzirdnes, bet novietņu mazgāšanai augstspiediena mazgāšanas iekārtas.

Lai izvairītos no ūdens noplūdes, paredzēts veikt regulāru dzeramā ūdens iekārtu kalibrēšanu, ūdens uzskaiti un automātisku spiediena regulāciju, kā arī ierīkot traukmes sistēmu noplūžu gadījumu atklāšanai. Ziņojumā norādīts, ka dzīvnieku telpu tīrīšanai un dezinfekcijai tiks izmantoti līdzekļi, kas nesatur dabai kaitīgas vielas.

Sadzīves kanalizācijas notekūdeņu attīrīšanai paredzēts izbūvēt bioloģiskās attīrīšanas iekārtas ar jaudu 365m³/gadā, bet attīrītos notekūdeņus paredzēts novadīt meliorācijas grāvī. Lietus ūdens savākšanai un aizvadīšanai no ražošanas teritorijas tiks izveidota noslēgta sistēma.

Kompleksā radušos sadzīves, bīstamo un veterinārmedicīnisko atkritumu apsaimniekošanai paredzēts noslēgt līgumus ar licencētām atkritumu apsaimniekotājfirmām.

Kritušos dzīvniekus uzreiz paredzēts novietot speciāli izbūvētā slēgtā, ūdensnecaurlaidīgā, nerūsējošā metāla konteinerā ar tilpumu 1,8 m³. Konteineru paredzēts izvietot nožogotā, ar cietu segumu noklātā konteineru laukumā zem nojumes. Kritušo dzīvnieku utilizācijai paredzēts noslēgt līgumu ar licencētu uzņēmumu SIA "Reneta", kura nodrošina dzīvnieku līķu savākšanu 48 stundu laikā vasaras mēnešos un 72 stundu laikā ziemas mēnešos pēc pieteikuma saņemšanas. Pēc katras konteineru iztukšošanas paredzēts veikt konteineru mazgāšanu un dezinfekciju.

Realizējot plānoto darbību, kompleksā tiktu radītas ap 11 darbavietām.

Nobarojamo cūku audzēšanas kompleksa izveide paredzēta saimniecībai "Ivulla" piederošā zemes īpašuma 2.zemes vienībā ar kadastra Nr. 54740110061 Jelgavas rajona Sesavas pagastā, kura zemes kopplatība 45,07 ha, no kuras 44,73 ha ir lauksaimniecībā izmantojamas zemes, kuru pašreiz izmantoto kā aramzemi, audzējot graudaugus un rapsi, bet 0,34 ha aizņem zeme zem ūdeņiem. Kompleksa izbūvei plānots aptuveni 10,8 ha zemes transformēt par apbūves zemi, to atdalot kā jaunu īpašumu. Atbilstoši ziņojumā norādītajam, Sesavas pagasta teritorijas plānojumam kompleksa izvietošana paredzēta teritorijā ar noteikto izmantošanas veidu - lauksaimnieciskā darbība vai lauksaimniecības nozares ražošana. Lauksaimniecības zemes plānotā cūkkopības kompleksa teritorijā un tās tuvākajā apkārtnē ir noteiktas par nacionālas nozīmes lauksaimniecības teritorijām ar augstu zemes kvalitātes novērtējumu. Atbilstoši ziņojumā norādītajam projekta attīstības gaitā tiks veikta zemes lietojuma maiņa, lai lauksaimniecības zemes transformētu par lauksaimnieciskās nozīmes apbūves teritoriju.

Ziņojumā norādīts, ka kompleksa izveidei piedāvātā teritorija atrodas Sesavas pagasta dienvidrietumu daļā, aptuveni 2 km attālumā no valsts robežas ar Lietuvas Republiku. No kompleksa izveidei piedāvātās teritorijas tuvākās dzīvojamās mājas „Jurdu Jaunzemji” atrodas apmēram 900 m attālumā un mājas „Žibārti” – apmēram 1400m uz ziemeļaustrumiem, bet viensēta „Kūri” – apmēram 1400 m uz ziemeļiem.

Savukārt 1,5 līdz 2 km rādiusā ap kompleksa teritoriju atbilstoši ziņojumā norādītajam atrodas viensēta „Dambenieki", viensēta „Kapenieki", viensēta „Roņi" un Lielsesavas kapi.

Tuvākā apdzīvotā vieta Klāvi atrodas aptuveni 2 km attālumā uz ziemeļiem no paredzētās darbības teritorijas. Ziņojumā sniegta informācija, ka Klāvos nav sabiedriski nozīmīgas celtnes, tai skaitā skola vai bērnudārzs. Apdzīvoto vietu veido savrupmāju apbūves teritorija, mazstāvu daudzdzīvokļu apbūves teritorija un lauksaimnieciskās ražošanas teritorija. Aptuveni 2,5 km uz rietumiem no paredzētās darbības vietas aiz Puiķu meža masīva atrodas Lielsesavas ciems, bet aptuveni 3 km uz ziemeļrietumiem atrodas apdzīvota vieta Klieņi.

Paredzētais cūkkopības komplekss plānots no īpašuma „Ivullas” perspektīvā atdalāmā zemes gabalā, īpašuma 2.zemes vienības ziemeļrietumu daļā. Paredzētās darbības teritorija robežojas: rietumos ar ūdensteci Upele, aiz kuras sākas Puiķu meža masīvs, ziemeļos ar privātu zemes īpašumu „Žibarti”, dienvidu un rietumu malās tas iekļaujas zemes īpašumā „Ivullas”, austrumos ar privātu zemes īpašumu „Jurdu Jaunzemji”, bet dienvidos ar zemes īpašumu „Puiķi”. Zemes īpašumus „Žibarti” un „Jurdu Jaunzemji” veido lauksaimniecībā izmantojamās zemes, pārsvarā aramzeme. Savukārt, zemes gabalam piegulošā Puiķu meža daļa ir VAS „Latvijas valsts meži” īpašums.

Tuvākās sabiedriskās ēkas atrodas Svitenē, Bērvircavā, Sesavā. Svitenes pagasta sākumskola un Svitenes Tautas nams un Svitenes pagasta centrs atrodas aptuveni 6 km uz austrumiem no paredzētās darbības vietas un to tuvumā netiek plānota mēsļu izkliede, kā arī nav paredzēti mēsļu transportēšanas maršruti. Tuvākie lauki mēsļu izklidei atradīsies 2,5 km attālumā no tiem. Bērvircavas tautas nams atrodas aptuveni 7,7km uz ziemeļrietumiem no paredzētās darbības vietas, tuvākie lauki, kuros plānota kūtsmēsļu izkliede aptuveni atrodas 1,5km attālumā.

Sesavas skola un Tautas nams Sesavas ciemā, kas ir arī Sesavas pagasta centrs, atrodas 7,8km uz ziemeļiem no paredzētās darbības vietas, Sesavas ciemam tuvākie lauki, kuros plānota kūtsmēsļu izkliede 1,5 un 2,5km attālumā.

Aptuveni 80 m attālumā no paredzētās darbības vietas atrodas tuvākā ūdenstece Upele – Sesavas upes labā krasta pieteka. Upe praktiski visā tās tecējumā ir mākslīgi padziļināta un iztaisnota un kalpo kā meliorācijas noteka. Arī paredzētās darbības piegulošajā teritorijā upei nav saglabāties dabīgais hidroloģiskais režīms. Upītē tiek novadīti meliorācijas drenāžas ūdeņi no tai piegulošajām meliorētajām lauksaimniecības zemēm. Ziņojumā norādīts, ka paredzētās darbības un tai piegulošajās teritorijās nav novēroti pārpurvošanās procesi.

Atbilstoši ziņojumā sniegtajai informācijai, gruntsūdens līmenis būvniecībai paredzētajā teritorijā tika konstatēts 0,6 līdz 1,7 metru dziļumā no zemes virsmas jeb absolūtajās atzīmēs 37,8 līdz 39,14 m v.j.l. Ziņojumā norādīts, ka teritorijā gruntsūdens plūsma orientēta ziemeļrietumu virzienā (ieslīpi rietumos esošā meliorācijas grāvja virzienam), tomēr, ņemot vērā, ka gruntsūdens piesaistīts morēnas nogulumiem, tā izplatība varētu būt sporādiska, tas ir – gruntsūdens vienotu horizontu neveido. Kvartāra ūdens horizonta ūdens resursi ir ļoti niecīgi un to praktiski neizmanto dzeramā ūdens apgādei (izņemot dažu atsevišķu viensētu akas). Sesavas pagastā pārsvarā ūdens ieguve tiek veikta no Gaujas ūdens horizonta.

Ziņojumā norādīts, ka neaizsargāts no virszemes piesārņojuma ir kvartāra ūdens horizonts un paredzētās darbības īstenošana var ietekmēt šī gruntsūdens horizonta ūdens resursus un to kvalitāti, bet dziļāk iegulošie ūdens horizontu kompleksi (Pļaviņu – Amulas un Arukilas – Amatas) ir ļoti labi aizsargāti no virszemes

piesārņojuma, tos pārsedzošo ūdeni vāji caurlaidīgo nogulumu biezums pārsniedz 20m. Relatīvi aizsargāts no virszemes ūdens piesārņojuma izpētes teritorijā ir Jonišķu – Akmenes ūdens horizontu komplekss. Tā aizsargātību nodrošina aptuveni 5 m biezais glaciālo, ūdeni vāji caurlaidīgo kvartāra nogulumu slānis. Ap plānoto cūkkopības kompleksu 200 m rādiusā neatrodas neviena ūdens ņemšanas vieta, tai skaitā nav viensētas, kas ūdensapgādē izmantotu grodu akas, tuvākā viensēta atrodas aptuveni 900 m attālumā.

Gruntsūdeņu kvalitātes izpēte tika veikta 2008.gadā. Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumā iekļautie paraugu testēšanas rezultāti liecina, ka gruntsūdens kvalitāte atbilstoši Ministru kabineta 2002.gada 12.marta noteikumos Nr.118 "Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti" iekļautajiem ūdens kvalitātes normatīviem pēc kopējā slāpekļa satura visās ūdens paraugu ņemšanas vietās pavasarī ir paaugstināta, urbumos Nr.1 un Nr.5 (zemes īpašumā „Ivullas”), kopējais slāpekļis pārsniedz C robežvērtību. Pārējos paraugos slāpekļa koncentrācija svārstās no 17,8 mg/l līdz 27,00 mg/l, kas atbilst B robežvērtībai – vāji piesārņots ūdens, vai zema dabiskā ūdens kvalitāte. Taču paraugos, kas tika ņemti 2008.gada 27.augustā, kopējā slāpekļa koncentrācijas ir zemākas un nevienā no paraugiem nav pārsniegta C robežvērtība. Paraugos (urbumā Nr. 1., 2. un 5.) slāpekļa koncentrācija ir intervālā no 19,9 mg/l līdz 17,8mg/l, kas atbilst klasifikācijai – vāji piesārņots ūdens vai zema dabiskā kvalitāte, savukārt urbumos Nr.3., 4. un 6. slāpekļa koncentrācija ir zemāka par B robežvērtību, taču pārsniedz A robežvērtību. Ziņojuma autori uzskata, ka būtiski paaugstinātā slāpekļa jonu koncentrācija izpētes teritorijas un atsevišķu lauku gruntsūdeņos liecina par difūzo piesārņojumu, ko rada intensīva lauksaimnieciskā darbība – lauku mēslošana, galvenokārt, ar minerālmēsliem. Ziņojumā autori uzskata, ka aprīlī iegūti paaugstināti rezultāti, jo 2008.gada ziema un pavasaris, tai skaitā aprīļa pirmā puse un vidus bija stipri lietainas, visas ziemas garumā ir notikusi pastiprināta barības vielu izskalošanās, vēl nebija sākusies augu veģetācija un tie nepatērēja barības vielas, kā arī saskaņā ar zemes īpašnieku sniegto informāciju un vizuāli apsekojot laukus, tika konstatēts, ka 2008.gada 22.aprīlī, kad tika veikta paraugošana, bija jau uzsākta lauku apstrāde un minerālmēsli iestrāde, ne tikai paredzētās darbības teritorijā esošajos zemes īpašuma Ivullas laukos, bet arī piegulošajās teritorijās.

Paraugi 2008.gada 22.aprīlī un 2008.gada 27.augustā ņemti arī paredzētās darbības teritorijai tuvākajā ūdenstecē Upele (paraugs V-2), meliorācijas notekā, kas ietek ūdenstecē Upele (paraugs V-1), kā arī divās ūdenstecēs laukos, kuros, plānota mēsli izkliešana – upīte Melnupīte, kas ir Liepara kreisā krasta pieteka un atrodas ūdensobjektā L149, zemes īpašumā Nr.54740110012 (paraugs Nr.V-3) un meliorācijas grāvī, kas ietek ūdenstecē Upele lejpus apdzīvotajai vietai Klāvi, zemes īpašumā Nr.54740100061 (paraugs Nr.V-4). Atkārtoti 2008.gada 27.augustā analīzes netika veiktas V-4 zemes īpašumā Nr.54740100061, jo meliorācijas grāvī paraugošanas laikā nebija ūdens. Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumā iekļautie paraugu testēšanas rezultāti rāda, ka virszemes ūdeņu kvalitāte atbilstoši Ministru kabineta 2002.gada 12.marta noteikumos Nr.118 "Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti" iekļautajiem ūdens kvalitātes normatīviem pēc kopējā slāpekļa satura un bioloģiskā skābekļa patēriņa raksturojami kā vāji piesārņoti vai zemas dabiskās kvalitātes (A-B).

Cūku komplekss gadā radīs 40 000 t šķidrmēslu. Dzīvnieku (8 000 vietas atšķirtajiem sivēniem un 16 000 vietas nobarojamām cūkām) radītie kūtsmēsli un aizgaldū mazgājamie ūdeņi nonāks zemgrīdas mēslu kanālos, no kuriem kūtsmēslus paredzēts novadīt ārpus kūts plānotajās 2 šķidrmēslu krātuvēs (katras ietilpība 14770 m³).

Zemgrīdas šķidrmēslu kanāli un starpkrātuve tiks izbūvēta no ūdens necaurlaidīga betona, bet šķidrmēslu krātuves no ūdensnecaurlaidīga un pret agresīvu vidi noturīga materiāla. Savukārt lagūnas tipa krātuves pamatne un sānu daļas tiks pārklātas ar necaurlaidīgu, pret agresīvu vidi noturīgu 1,5 mm biezu ģeomembrānu. Ģeomembrānas pirmo kārtu paredzēts pārklāt ar smilšu slāni, kurā plānots ievietot noplūdes kontroles drenāžu. Otrā ģeomembrānas kārtu paredzēts klāt uz smilšu slāņa. Elektroniski vadāmā sūkņēšanas sistēma mēslus pārsūknēs no starpkrātuves uz lagūnām, kas izvietotas līdzās kompleksam. Lagūnu virsmu plānots pārklāt ar trešo – peldošo ģeomembrānas kārtu, kas tiks hermētiski savienota ar apakšējiem slāņiem. Virsējā ģeomembrānas kārtā pārsegs mēslus visā to glabāšanas laikā, ievērojami samazinot amonjaka un smaku izdalīšanos atmosfērā, kā arī novēršot citu iespējamo piesārņojumu risku un lietusu ūdeņu iekļūšanu krātuvē. Lietusu ūdeni, kurš uzkrāsies virs virsējās membrānas paredzēts atsūknēt un tas nepieciešamības gadījumā tiks novadīts lauku laistīšanai vai tehniskajā ūdens krātuvē (ugunsdrošībai). Plānoto zemgrīdas kanālu un šķidrmēslu krātuvju kopējais tilpums nodrošinās Ministru kabineta 2001.gada 18.decembra noteikumus Nr.531 "Noteikumi par ūdens un augsnes aizsardzību no lauksaimnieciskās darbības izraisītā piesārņojuma ar nitrātiem" reglamentēto 7 mēnešu šķidrmēslu uzkrāšanas ilgumu.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2001.gada 18.decembra noteikumiem Nr.531 "Noteikumi par ūdens un augsnes aizsardzību no lauksaimnieciskās darbības izraisītā piesārņojuma ar nitrātiem" Jelgavas rajons ir noteikts kā īpaši jūtīga teritorija, kurā noteiktas paaugstinātas prasības teritorijas apsaimniekošanai, tāpēc ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumā norādīts, ka mēsli netiks izkliedēti uz sasalušas, pārmitras un ar sniegu klātas augsnes, palienēs un plūdu apdraudētās teritorijās, kā arī teritorijās, kur tas aizliegts saskaņā ar Aizsargjoslu likumā noteikto; kūtsmēslu izkliešanas apjomu paredzēts normēt atbilstoši konkrētajai situācijai, ievērojot individuālos lauku mēslošanas plānus un periodiski paredzēts veikt barības vielu daudzuma augsnē kontroli.

Kompleksā veidojošos šķidrmēslu utilizācijai nepieciešams apmēram 1101 ha lauksaimniecības zemes. Ziņojumā norādīts, ka SIA „Latagro” ir noslēgti līgumi ar četrām pagasta zemnieku saimniecībām, par šķidrmēslu izkliešanu uz laukiem. No 1671 ha līgumos esošajām lauksaimniecībā izmantojamām zemes platībām šķidrmēslus var izkliegt 1528,88 ha platībā.

Šķidrmēslus plānots izkliegt ar mēslu izkliegtāju Pioneer. Šķidrmēslus uz laukiem plānots novadīt pa saritināmu virszemes cauruļvadu, novietojot tos ceļu aizsargjoslās vai gar lauku malām. Ar šķidrmēsliem plānots mēslojāt laukus, kas atrodas līdz 10 km attālumā no cūkkopības kompleksa. Šķidrmēslu transportēšanas caurules tiks pievienotas pie šķidrmēslu lagūnas novietotai ar dīzeļģenerātoru darbināmai sūkņu stacijai, un pamazām atritinot uz pārvietojamas platformas esošo spoli tās tiks izritinātas. Uz spoles esošās caurules garums ir 1 km. Lai tiktu nodrošināts nemainīgs šķidrmēslu transportēšanas spiediens, gadījumā, ja šķidrmēsli jānovada tālāk kā 5 km, tad pēc pietā savstarpēji savienotā cauruļvada pievieno vēl vienu mobilo sūkņu

staciju. Šķidrmēslu caurules lielākoties plānots izrītināt gar autoceļiem, saskaņojot ar ceļu un zemju īpašniekiem.

Šķidrmēslu izklīdes mēslu izklīdētājs kustēsies pa tehnoloģisko sliedi un pamazām izrītinās cauruļvadu un pa 24 m platiem šķidrmēslu izklīdes spārniem ar nokarenām caurulēm, kuras sniedzas līdz augsnes virskārtai, vienmērīgi, vadoties no attiecīgā lauka mēslošanas plāna, izklīdēs šķidrmēslus. Šķidrmēslu daudzums, kuru izlaista uz attiecīgā lauka, tiks regulēts ar datora palīdzību, vadoties no attiecīgā lauka mēslošanas plāna. Šķidrmēsli visā mēslu izklīdētāja platumā uz zemes nokļūst vienmērīgā daudzumā. Plānots, ka labos laika apstākļos, strādājot 3 maiņās, šķidrmēslu izklīdei būs nepieciešamas 7 dienas pavasarī un 7 dienas rudenī. Tādējādi tiek būtiski samazinātas iespējamās emisijas gaisā un smakas, kā arī šķidrmēslu izlaistīšanās risks, pārsūknējot tos no lagūnas autotransportā un pēc tam no transporta cisternas izklīdēšanas tehnikā, kā arī būtiski tiks samazināta transporta intensitāte šķidrmēslu transportēšanas nodrošināšanai tā izklīdes procesā.

Ziņojumā sniegta informācija, ka kūtsmēslu izklīdei paredzētie lauki Nr.3., 19., 21., 29., 30., 31., 33., 35., 43., 46 atrodas kultūras pieminekļu - Blūmfeldu un Latu apmetnes, Ežu senkapu un Liellesavas muižas kungu mājas - aizsargjoslā. Līdz ar to jebkura saimnieciska darbība šajā zonā pieļaujama tikai ar Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas un kultūras pieminekļa īpašnieka atļauju. Nevienam no kultūras pieminekļiem neatrodas cūkkopības kompleksam paredzētās teritorijas tiešā tuvumā. Ziņojumā norādīts, ka nevienam no īpašumiem šīs aizsargjoslas kā apgrūtinājums nav ierakstītas zemes robežu plānā.

Ziņojumā sniegta informācija, ka paredzētās darbības teritorijās netika konstatētas īpaši aizsargājamās augu sugas un biotopi, kā arī Sesavas pagastā neatrodas neviena Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritorija Natura 2000. Tuvākās īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, kas ietvertas arī Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritorijas Natura 2000 tīklā - dabas parks „Bauska” atrodas vairāk kā 20 km uz austrumiem no paredzētās darbības vietas, savukārt, dabas parks „Vilce” - aptuveni 20 km uz rietumiem no paredzētās darbības vietas, kā arī Žagares reģionālais parks un botāniskais liegums, kas atrodas vairāk kā 30 km attālumā no paredzētās darbības vietas, Jonišķu rajona ziemeļaustrumu daļā, Lietuvā. Vairāk kā 2 km uz dienvidrietumiem no paredzētās darbības vietas, Puiķu meža masīvā, izvietots mikroliegums mazā ērgļa aizsardzības nodrošināšanai. Tas atrodas tieši pie Lietuvas Republikas robežas, aptuveni 2,5 km attālumā no cūkkopības kompleksa būvniecībai paredzētās vietas. Ziņojumā norādīts, ka paredzētās darbības aktivitātes neietver pasākumus, kas būtu pretrunā ar mazā ērgļa aizsardzības pasākumu plānā noteiktajiem mazā ērgļa populācijas aizsardzības pasākumiem. Paredzētā darbība neskar mazā ērgļa ligzdošanas biotopu, bet paredzētā darbība tiks veikta lauksaimniecības zemē, kas ir mazā ērgļa barošanās biotops. Ziņojumā norādīts, ka paredzētā darbība būtiski nesamazina lauksaimniecības zemju platību – kompleksa izbūvei plānots transformēt aptuveni 10ha lauksaimniecībā izmantojamās zemes, kas ir nebūtiski Sesavas pagastā, jo lauksaimniecības zemes aizņem vairāk kā 80% un nelielas lauksaimniecībā izmantojamās teritorijas -10 ha transformācija par apbūves zemi būtiski nesamazinās mazā ērgļa barošanās apgabalu, jo plašas lauksaimniecībā izmantojamās zemes platības atrodas kā Latvijas teritorijā, tā arī Lietuvas Republikas pierobežas teritorijā, kas tieši robežojas ar mazā ērgļa mikroliegumu Puiķu mežā.

Ievērojot ūdensobjektu aizsargjoslas, pieļaujamo utilizējamo kūtsmēsļu daudzumu noteiktās platībās un šo platību atļauto izmantošanu, kā arī, ņemot vērā, ka SIA "Latagro" rīcībā ir pietiekamas lauksaimniecībā izmantojamo zemju platības, netiek prognozēta ietekme uz virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti.

Noslēguma ziņojumā iekļautie cieto daļiņas PM₁₀ izkliedes modelēšanas aprēķini liecina, ka netiks pārsniegta Ministru kabineta 2003.gada 21.oktobra noteikumos Nr.588 "Noteikumi par gaisa kvalitāti" noteiktā robežvērtība.

Noslēguma ziņojumā iekļautais smaku izplatības novērtējums, izmantojot sērūdeņraža un amonjaka aprēķinātos daudzumus, liecina, ka cūkkopības kompleksa teritorijā un tā tiešā tuvumā, kur neatrodas dzīvojamās mājas, ja netiks ievēroti smaku samazināšanas pasākumi, var sasniegt 71 OU_E/m³, bet tuvāko māju teritorijā 15 OU_E/m³, bet, ja tiks ievēroti smaku samazināšanas pasākumi, cūkkopības kompleksa teritorijā un tā tiešā tuvumā, kur neatrodas dzīvojamās mājas, smakas koncentrācija sasniegs 7,8 OU_E/m³, bet tuvāko māju teritorijā 2 OU_E/m³. Savukārt, atbilstoši ziņojumam, visnelabvēlīgākajos meteoroloģiskajos apstākļos kompleksa teritorijā maksimālā smakas koncentrācija var sasniegt 79 OU_E/m³, bet amonjaka 1905 µg/m³, sērūdeņraža koncentrācija 290 µg/m³). Atbilstoši ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumā iekļautajai informācijai kompleksa teritorijā janvārī, februārī un martā valdošie ir dienvidu, dienvidrietumu un dienvidaustrumu vēji (attiecīgi 55%, 32%, 50%), aprīlī, maijā un jūnijā valdošie ir ziemeļu, ziemeļrietumu, vēji (attiecīgi 39%, 42%, 39%), jūlijā, augustā valdošie ir rietumu, dienvidrietumu vēji (attiecīgi 38% un 37%). Septembrī, oktobrī valdošie ir rietumu, dienvidrietumu un dienvidu vēji (attiecīgi 55% un 59%), bet novembrī un decembrī valdošie ir dienvidu, dienvidaustrumu un dienvidrietumu vēji (attiecīgi 61% un 56%). Piesārņojuma izplatības ierobežošanai pieguļošajās teritorijās SIA "Latagro" paredzējusi veikt smaku samazināšanas pasākumus, tas ir, šķidrmēsļu izkliedi neveiks brīvdienās un svētku dienās, iespēju robežās ievēros vēja virzienu, kūtsmēsļu izkliede netiks veikta nelabvēlīgos laika apstākļos, kā arī operators ir paredzējis cūku ēdināšanai pielietot cūku vecuma grupām atbilstošu diētu, samazinot slāpekļa un fosfora saturu. Kūtsmēsļu izklidei izvēlēti lauki, kuri ir maksimāli attālināti no viensētām un vienkopus apdzīvotām vietām, kūtsmēsļus paredzēts transportēt uz laukiem, izmantojot hermētiskas cauruļvadu sistēmas, kas samazinās smaku emisijas. Kūtsmēsļu izkliedes laiki un maršruti tiks saskaņoti ar vietējo pašvaldību un zemju, kuras cauruļvads šķērso vai skar, kā arī izkliedes laukiem pieguļošo viensētu īpašniekiem.

Paredzētās darbības rezultātā dzīvojamās apbūves zonā netiek prognozēti trokšņa normatīvos noteikto robežlielumu pārsniegumi.

Ziņojumā sniegta informācija, ka kūtsmēsļu izvešanas periodos pie noteiktiem vēja virzieniem iespējami smaku traucējumi arī Lietuvas Republikas teritorijā, taču smaku emisijas no lauku mēslošanas būs īslaicīgas un nepārsniegs smaku koncentrāciju normatīvus, līdz ar to netiek prognozēta būtiska pārrobežu ietekme. Ziņojumā norādīts, ka paredzētās darbības īstenošanas rezultātā netiek prognozētas kompleksas un nelabvēlīgas sekas paredzētās darbības īstenošanas rezultātā, kā arī iespējamās ietekmes teritorija ir neliela un galvenokārt saistīta ar iespējamo gaisa piesārņojumu

un smakām, kurām būs īslaicīgs un lokāls raksturs. Cūkkopības kompleksa būvniecības un ekspluatācijas laikā netiek prognozētas iespējamās avārijas, kuru sekas varētu radīt būtisku nelabvēlīgu ietekmi uz vidi, līdz ar to netiek prognozēta būtiska pārrobežu ietekme.

Atbilstoši ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumā sniegtajai informācijai ziņojumā nav vērtētas ģeogrāfiskās vietas alternatīvas. Ņemot vērā, ka kūtsmēsļu apsaimniekošana un nevēlamo ietekmju (smaku, noplūdes risku) novēršana ir svarīgākie aspekti cūkkopības kompleksa darbībā, ziņojumā ir izvērtētas tehnoloģiju alternatīvas šķidrmēsļu apsaimniekošanas posmam, tas ir šķidrmēsļu uzglabāšanas, transportēšanas un izkliedēšanas tehnoloģijas.

Cūkkopības kompleksu kūtsmēsļu uzglabāšanai apskatīti šādi alternatīvie risinājumi:

- 1.alternatīva - vaļējas betona vai metāla krātuves,
- 2.alternatīva - segtas betona vai metāla krātuves,
- 3.alternatīva - vaļējas šķidrmēsļu lagūnas – tehnoloģija,
- 4.alternatīva - segtas šķidrmēsļu krātuves – lagūnas.

Ziņojumā izvērtēti sekojoši cūkkopības kompleksu šķidrmēsļu transportēšanas un izklīdes alternatīvie risinājumi:

- 1.alternatīva - cūkkopības kompleksu kūtsmēsļu izlaistīšana uz augsnes ar zema spiediena izklīdētāju,
- 2.alternatīva - kūtsmēsļu ievadīšana augsnē ar inžektoru,
- 3.alternatīva - kūtsmēsļu izklīdēšana uz lauka, izmantojot nokarenu šļūteņu sistēmu, kas novada kūtsmēslus tieši uz augsnes, platā slejā, dozētā plūsmā.

Ziņojumā apskatītas arī kūtsmēsļu transporta iespējamās alternatīvās:

- 1.alternatīva - kūtsmēsļu izvešana, izmantojot autotransportu,
- 2.alternatīva - cisternas un kūtsmēsļu transports pa hermētisku elastīgu cauruļvadu sistēmu tieši no krātuves līdz izklīdes laukam un izklīdes agregātam.

Izvērtējot šķidrmēsļu uzglabāšanas alternatīvas no vides viedokļa draudzīgākie ir:

2.alternatīvais risinājums - segtas betona vai metāla krātuves, kā arī 4.alternatīvais risinājums – segtas lagūnas. Abi šie risinājumi ir līdzvērtīgi no vides viedokļa, jo nodrošina vides aizsardzību, būtiski samazinot emisijas gaisā, un smaku emisijas, kā arī novērš iespējamās emisijas virszemes un pazemes ūdeņos, augsnē un iežos. Taču no ekonomiskā viedokļa 2.alternatīvais variants – segtas betona vai metāla krātuves prasa daudz lielākus finansu ieguldījumus to būvniecības procesā un to apkalpošana un uzturēšana ir ekonomiski neizdevīgāka nekā 4.alternatīvā varianta – segtu lagūnas tipa krātuvju ierīkošana un uzturēšana.

Izvērtējot kūtsmēsļu izklīdes alternatīvo variantu iespējamās ietekmes uz vidi un to būtiskumu, ziņojumā norādīts, ka videi visdraudzīgākais ir 2.alternatīvais risinājums – šķidrmēsļu inžekcijas metode, nodrošinot kūtsmēsļu tiešu ievadīšanu augsnē, kas visvairāk samazina emisijas gaisā un smaku emisijas, bet kā otra labākā - 3.alternatīvā metode - kūtsmēsļu izklīdēšana uz lauka, izmantojot nokarenu šļūteņu sistēmu. Taču 2.alternatīvā metode atstāj lielāku ietekmi uz augsni un pievedceļiem, jo jāizmanto smagāka tehnika, bet 3.alternatīvā risinājuma īstenošanai tiek izmantota vieglāka lauksaimniecības tehnika. Vērtējot abus alternatīvos risinājumus no ekonomiskā viedokļa, norādīts, ka 3.alternatīvā risinājuma īstenošanas izmaksas ir zemākas.

Izvērtējot kūtsmēsļu transporta alternatīvās metodes, kā videi draudzīgākais ir noteikts 2.alternatīvais risinājums – kūtsmēsļu transports pa hermētisku elastīgu cauruļvadu sistēmu tieši no krātuves līdz izkļiedes laukam un izkļiedes agregātam, kas būtiski samazina emisijas gaisā un smaku emisijas salīdzinot ar 1.alternatīvo risinājumu – kūtsmēsļu izvešana, izmantojot autotransportu un cisternas. Bez tam kūtsmēsļu pārsūkņēšana samazina trokšņa traucējumus, slodzi autoceļiem, kūtsmēsļu izlaistīšanās iespējas, salīdzinot ar 1.alternatīvo risinājumu.

Kūtsmēsļu uzglabāšanai paredzētās darbības ierosinātājs ir izvēlējis izveidot segtas lagūnas tipa sistēmu (4.alternatīvo risinājumu), kūtsmēsļu izvešanai un izkļiedēšanai uz laukiem izvēlēts 3. alternatīvais risinājums – mēsļu izkļiedētājs „Pioneer” ar izvelkamām caurulēm, līdz kuram šķidrmēsli tiek aizsūkņēti pa hermētisku elastīgu cauruļvadu sistēmu tieši no krātuves (2.alternatīvais variants), jo tādējādi visefektīvāk tiks novērsta iespējamā ietekme uz vidi. Šie izvēlētie risinājumi atbilst Eiropas Komisijas izstrādātajam atsauces dokumentam par labākajiem pieejamajiem tehniskajiem paņēmieniem intensīvai cūku audzēšanai nostādnēm un kopumā samazina iespējamās ietekmes uz vidi.

Vides pārraudzības valsts birojs, pamatojoties uz izvērtētās dokumentācijas analīzi, secina, ka:

- cūkkopības kompleksa izveide plānota tīrumu ieskaitā, salīdzinoši maz apdzīvotā teritorijā, no austrumu puses izvietots meža masīvs – Puīķu mežs;
- kompleksa darbība ir plānota, ievērojot Eiropas Komisijas izstrādātā atsauces dokumenta par labākajiem pieejamajiem tehniskajiem paņēmieniem intensīvai cūku audzēšanai nostādnes un ņemot vērā labas lauksaimniecības prakses ieteikumus;
- kompleksa izveidei nepieciešama lauksaimniecības zemes transformācija, atbilstoši pārkārtojot meliorācijas sistēmu;
- kompleksa izveidei paredzētajai teritorijai paredzēts izbūvēt aptuveni 350 m garu pievedceļu;
- kompleksam paredzētajai teritorijai tuvākā dzīvojamā māja atrodas aptuveni 930 m attālumā, bet tuvākā apdzīvotā vieta Klāvi - aptuveni 2 km attālumā ;
- paredzētā kompleksa teritorija atrodas aptuveni 2 km attālumā no Latvijas un Lietuvas Republiku robežas; būtiska pārrobežu ietekme netiek prognozēta;
- cūku barošanā paredzēts pielietot barību ar samazinātu kopējā proteīna un fosfora saturu, lai nepaaugstinātu slāpekļa un fosfora daudzumu šķidrmēslos;
- plānotais zemgrīdas šķidrmēsļu kanālu tilpums kūtīs un kompleksa šķidrmēsļu krātuvju tilpums nodrošinās visu radušos šķidrmēsļu uzglabāšanu atbilstoši normatīvo aktu prasībām;
- cūku novietnēs zemgrīdas mēsļu kanālus un starpkrātuvi paredzēts izbūvēt no monolīta ūdens izturīga betona un šķidrmēsļu krātuves no ūdensnecaurīdīga un pret agresīvu vidi noturīga materiāla. Krātuves pamatne un sānu daļas tiks pārklātas ar necaurīdīgu, pret agresīvu vidi noturīgu 1,5 mm biezu geomembrānu. Geomembrānas pirmo kārtu paredzēts pārklāt ar smilšu slāni, kurā ievietota noplūdes kontroles drenāža. Otrā geomembrānas kārtā tiks klāta uz smilšu slāņa. Šķidrmēsļu krātuvi paredzēts pārklāt ar trešo – peldošo geomembrānas kārtu, kas hermētiski tiks savienota ar apakšējiem slāņiem.

- kūtsmēslu izvešanu un izkliedi veiks SIA "Latagro" ar tās rīcībā esošajiem tehniskajiem līdzekļiem – mēslu izklienātāju Pioneer. Šķidrmēsli uz laukiem tiks nogādāti pa saritināmu virszemes cauruļvadu, novietojot to ceļu aizsargjoslās vai gar lauku malām.
- kompleksa izveides rezultātā netiek prognozēta būtiska negatīva ietekme uz dabas vērtībām, tajā skaitā uz izveidoto mikroliegumu Puiķu mežā;
- šķidrmēslu izklienāšanai paredzētās teritorijas izvietotas līdz 10 km attālumā no plānotā kompleksa teritorijas;
- šķidrmēslu izklienāšanai/iestrādei izmantojamās lauksaimniecības zemes platība ir pietiekama, lai nodrošinātu normatīvo aktu prasības attiecībā uz atļauto kopējā slāpekļa daudzumu, ko drīkst iestrādāt vienā sezonā ar šķidrmēsliem;
- kūtsmēslu izklienāšanai paredzētie lauki Nr.3., 19., 21., 29., 30., 31., 33., 35., 43., 46. atrodas kultūras pieminekļu aizsargjoslās, līdz ar to darbība pieļaujama tikai ar Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas un kultūras pieminekļa īpašnieka atļauju;
- no lauksaimniecībā izmantojamās zemes platībām ir izslēgtas ūdensteču aizsargjoslās ietilpstošās zemes joslas;
- paredzēts, ka šķidrmēslu iestrāde augsnē netiks veikta brīvdienās un svētku dienās, kā arī nelabvēlīgos laika apstākļos;
- šķidrmēslu izvešanu paredzēts veikt saskaņā ar pašvaldību, kuru teritorijas tiks šķērsotas vai atrodas attiecīgās platības, apstiprinātiem izvešanas grafikiem, saskaņojot darbības ar zemju, kuras šķērsos vai skars cauruļvads pa kuru plānots novadīt šķidrmēslus uz lauku, un šķidrmēslu izklienāšanai paredzēto lauksaimniecības zemju īpašniekiem;
- paredzēts noslēgt līgumus ar specializētiem uzņēmumiem par veterinārmedicīnisko, sadzīves un bīstamo atkritumu, kā arī kritušo dzīvnieku apsaimniekošanu;
- kritušos dzīvniekus uzreiz paredzēts novietot speciāli izbūvētā slēgtā, ūdensnecaurlaidīgā, nerūsējošā metāla konteinerā ar tilpumu 1,8 m³. Konteineru paredzēts izvietot nožogotā, ar cietu segumu noklātā konteineru laukumā zem nojumes, lai novērstu tiešu saules staru un nokrišņu iedarbību;
- sadzīves notekūdeņus paredzēts attīrīt lokālās izbūvētās bioloģiskās attīrīšanas iekārtās (365m³/gadā), bet attīrītos notekūdeņus novadīt meliorācijas grāvī;
- nelabvēlīgos meteoroloģiskos apstākļos iespējami smakas mērķlielumu pārsniegumi tuvāko dzīvojamo māju teritorijās;
- kompleksa teritoriju paredzēts iežogot un izveidot gar to apstādījumu joslu;
- cūkkopības kompleksa izveidei piedāvāto teritoriju tuvumā nav ne rekreācijas, ne tūrisma objektu;
- paredzēts nodrošināt virszemes un pazemes ūdeņu kvalitātes monitoringu kompleksa teritorijā un tās tuvumā;
- nodrošinot nepieciešamos smaku samazināšanas pasākumus nelabvēlīgos meteoroloģiskos apstākļos, ietekmes uz vidi novērtējuma gaitā nav konstatēti normatīvajos aktos noteikti izslēdzoši apstākļi, kas nepieļautu cūku audzēšanas kompleksa būvniecību.

SIA "Latagro" atbilstoši likuma "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 24.pantā noteiktajam, ir atbildīga par visu noslēguma ziņojumā ietverto risinājumu īstenošanu.

4. Izvērtētā dokumentācija

- SIA “AC Latvia”, kura intereses ar 2007.gada 22.janvāra pilnvarojumu pārstāv SIA “Latagro”, iesniegums par cūku audzēšanas kompleksa izveidi Jelgavas rajona Sesavas pagasta saimniecības “Ivulla” zemes gabalā (kadastra Nr. 54740110061) - 7 lapas.
- Vides pārraudzības valsts biroja 2007.gada 1.augusta lēmums Nr.376 par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu - 1 lapa.
- Ietekmes uz vidi novērtējuma 2007.gada 14.septembra sākotnējās sabiedriskās apspriešanas protokols - 2 lapas.
- SIA “AC Latvia” 2007.gada 18.septembra pieprasījums ietekmes uz vidi novērtējuma programmai un tam pievienotie sabiedriskās apspriešanas materiāli – 8 lapas.
- Sesavas pagasta īpašuma „Žibārti” īpašnieces *Fiziskas personas* pilnvarotās personas *Fiziskas personas* 2007.gada 28. septembra vēstule - 1 lapa.
- *Fiziskas personas* un vēl 52 Sesavas pagasta Klāvu iedzīvotāju parakstīta 2007.gada 28. septembra vēstule - 4 lapas.
- Valsts vides dienesta Jelgavas reģionālās vides pārvaldes priekšlikumi ietekmes uz vidi novērtējuma programmai (2007.gada 12.oktobra vēstule Nr. 3.3.2-5/2415) – 1 lapa.
- Sesavas pagasta padomes priekšlikumi ietekmes uz vidi novērtējuma programmai (2007.gada 12.oktobra vēstule Nr. 3-11/126) – 1 lapa.
- Vides pārraudzības valsts biroja 2007.gada 18.oktobra Programma ietekmes uz vidi novērtējumam SIA “Latagro” cūkkopības kompleksa izveidei Jelgavas rajona Sesavas pagastā - 7 lapas.
- SIA “Latagro” ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojums cūkkopības kompleksa izveidei Jelgavas rajona Sesavas pagastā - 1 sējums, 218 lapas.
- SIA “Latagro” ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojuma kopsavilkums cūkkopības kompleksa izveidei Jelgavas rajona Sesavas pagastā , 1 sējums, 9 lapas.
- Sesavas pagasta padomes atsauksme par darba ziņojumu (2009.gada 19.janvāra vēstule Nr.3-11/6) - 1 lapa.
- *Fiziskas personas* un vēl 52 Sesavas pagasta Klāvu iedzīvotāju parakstīta 2009.gada 30.janvāra vēstule, kurā pausts viedoklis saistībā ar paredzēto darbību un tās iespējamo negatīvo ietekmi uz vidi - 4 lapas.
- SIA “Latagro” 2009.gada 2.februāra vēstule ar tam pievienoto darba ziņojuma sabiedriskās apspriešanas 2009.gada 8.janvāra protokolu un sabiedriskās apspriešanas materiāliem - 23 lapas.
- Eksperta atzinums par darba ziņojumu - 7 lapas.
- Vides pārraudzības valsts biroja 2009.gada 12.februāra Atzinums par SIA “Latagro” cūkkopības kompleksa izveides Jelgavas rajona Sesavas pagastā ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojumu - 7 lapas.
- SIA „Latagro” cūkkopības kompleksa izveides Jelgavas rajona Sesavas pagastā ietekmes uz vidi novērtējuma noslēguma ziņojums - 1 sējums, 255 lapas.
- Eksperta atzinums par noslēguma ziņojumu - 4 lapas.
- Sesavas pagasta padomes atsauksme par noslēguma ziņojumu (2009.gada 24.aprīļa vēstule Nr.3-11/96) - 1 lapa.

5. Paredzētās darbības novērtēšanas procesā apkopotie ieinteresēto pušu viedokļi un argumenti (tai skaitā sabiedriskās apspriešanas rezultāti)

Informatīvie materiāli par SIA "Latagro" plānoto cūkkopības audzēšanas kompleksa izveidi Jelgavas rajona Sesavas pagastā saimniecībai "Ivulla" piederošā zemes īpašuma 2.zemes vienībā (kadastra Nr. 54740110061 bija pieejami: Sesavas pagasta padomē Sesavā, Jelgavas rajonā, SIA "Latagro" Elizabetes ielā 15, Rīgā un Vides pārraudzības valsts birojā Rūpniecības ielā 23, Rīgā.

2007.gada 14.septembrī Sesavas pagasta tautas nama zālē notika paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējuma sākotnējā sabiedriskā apspriešana klātienē. Sākotnējā sabiedriskajā apspriešanā piedalījās 15 interesenti. Sanāksmes dalībnieki interesējās, vai ar dāņu investēto cūkkopības audzēšanas kompleksu neiznīcinās Latvijas cūkaudzētājus, kādas graudu iepirkšanas cenas ir Lietuvā un kad tiks slēgti līgumi ar zemniekiem par graudu iepirkšanu, par mēslu izvešanu, kā tika izvēlēts zemes gabals un kādi kritēriji izmantoti, kur paredzēts būvēt cūkkopības audzēšanas kompleksu, kā cūkkopības audzēšanas komplekss ietekmēs apkārtējo vidi, tajā skatā Puiķa mežu un virszemes ūdensteces (Upele). Daži sanāksmes dalībnieki iebilda pret cūkkopības audzēšanas kompleksa izveidi konkrētajā vietā. Paredzētās darbības ierosinātais apsolīja organizēt Sesavas pagasta iedzīvotājiem braucienu uz līdzīga rakstura cūkkopības audzēšanas kompleksu Lietuvā, kā arī aptaujāt iedzīvotājus, kuri dzīvo šī kompleksa tuvumā.

SIA "Latagro" plānotā darbība izraisīja sabiedrības interesi un Vides pārraudzības valsts birojs saņēma:

1. Sesavas pagasta īpašuma „Žibārti” īpašnieces *Fiziskas personas* pilnvarotās personas *Fiziskas personas* vēstuli, kurā pausts viedoklis par paredzētās darbības negatīvo ietekmi uz vidi un īpašuma tirgus vērtību.
2. *Fiziskas personas* un vēl 52 Sesavas pagasta Klāvu iedzīvotāju parakstītu vēstuli, kurā pausts negatīvs viedoklis saistībā ar paredzēto darbību un sniegti priekšlikumi paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējumam.
3. Sesavas pagasta padomes vēstuli, kurā sniegti priekšlikumi paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējumam.
4. Valsts vides dienesta Jelgavas reģionālās vides pārvaldes vēstuli, kurā sniegti priekšlikumi paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējumam.

Pamatojoties uz SIA "Latagro" pilnvarotā pārstāvja - SIA "AC Latvia" 2007.gada 18.septembra pieprasījumu, sākotnējās sabiedriskās apspriešanas rezultātiem, kā arī ņemot vērā iesniegtos priekšlikumus, Vides pārraudzības valsts birojs sagatavoja un 2007.gada 18.oktobrī izsniedza Programmu ietekmes uz vidi novērtējumam SIA "Latagro" cūkkopības kompleksa izveidei Jelgavas rajona Sesavas pagastā. SIA "Latagro" tika nosūtītas arī saņemto vēstulu kopijas.

SIA "Latagro" cūkkopības kompleksa izveides Jelgavas rajona Sesavas pagastā ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojumu sagatavoja SIA "Agitis" sadarbībā ar SIA „Venteko” un 2008.gada 23.decembrī iesniedza to izvērtēšanai Vides pārraudzības valsts birojā. Ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojums sabiedrībai

bija pieejams Sesavas pagasta padomē Sesavā, Jelgavas rajonā, SIA "Latagro" Elizabetes ielā 15, Rīgā un Vides pārraudzības valsts birojā Rūpniecības ielā 23, Rīgā.

Atbilstoši likumdošanas prasībām 2008.gada 22.decembrī laikrakstā „Latvijas Vēstnesis” un 2008.gada 23.decembrī laikrakstā „Sesavas ziņas” tika publicēti paziņojumi par sabiedrības iespējām iepazīties ar izstrādāto darba ziņojumu, piedalīties tā sabiedriskajā apspriešanā un iesniegt rakstveida priekšlikumus, kā arī tika nosūtīti individuāli paziņojumi pašvaldībai un nekustamo īpašumu īpašniekiem (valdītājiem), kuru īpašums ir blakus paredzētās darbības vietai. Tā kā tika konstatētas neprecizitātes iepriekš minētajos paziņojuma tekstos, tad informācija tika precizēta un atkārtoti publicēta 2008.gada 30.decembrī laikrakstā „Latvijas Vēstnesis” un 2008.gada 30.decembrī laikrakstā „Sesavas ziņas”.

Ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojuma sabiedriskā apspriešana klātienē notika 2009.gada 8.janvārī Jelgavas rajona Sesavas pagasta Tautas nama zālē. Šo likumdošanā paredzēto iespēju piedalīties darba ziņojuma sabiedriskajā apspriešanā izmantoja 23 interesenti. Dalībnieki interesējās par to, kāds ieguvums no plānotā cūkkopības kompleksa būs pagastam un iedzīvotājiem, izteica viedokli, ka cūkkopības kompleksa radītās smakas var padarīt neciešamu vietējo iedzīvotāju dzīvi un atstāt ietekmi uz plānotajiem un esošajiem tūrisma objektiem un salīdzināja to ar citos Latvijas rajonos uzbūvētajiem kompleksiem, kā arī jautāja, kā tiks kontrolēta uzņēmuma darbība pēc tā izveidošanas un uzbūvēšanas. Daži sanāksmes dalībnieki pauda negatīvu nostāju pret paredzēto darbību, jo viņus satrauca paredzētās darbības iespējamā ietekme uz cilvēku veselību, nekustamā īpašuma vērtību un smakas, kas radīsies no cūkkopības kompleksa un izkļiedējot šķidrmēslus uz laukiem. Pagasta iedzīvotājs [dzēsts] informēja sanāksmes dalībniekus par Lietuvas uzņēmuma apmeklējuma, kā arī mēslu izvešanas procesa laikā redzēto. Viņš norādīja, ka smakas mēslu izvešanas procesa laikā bija novērojamas, tomēr tās izplatība un intensitāte bija daudz zemāka kā tradicionāli zināmajās tehnoloģijās. Vēl iedzīvotāji interesējās, kāpēc sivēnus paredzēts ievest no citas valsts, kādēļ plānots tik ilgs cūku nobarošanas laiks un vai ir paredzēts kompensēt nekustamā īpašuma vērtību, ja tā samazināsies, vai jaunbūvējamais komplekss būs līdzīgs esošajam kompleksam Jaunbērzes pagastā, kā veicas citiem Latvijas cūku audzētājiem, vai projekta attīstītājiem interesē atpirkt zemi, kad tiks pabeigta ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra un kad paredzēta cūkkopības kompleksa būvniecība. Iedzīvotāji satraucās par iespējamo augsnes piesārņojumu, kas radīsies šķidrmēslu izkļiedes rezultātā. Sanāksmes dalībnieki pauda bažas par vietējo autoceļu stāvokļa pasliktināšanos un ietekmi uz iedzīvotājiem, ko var izraisīt šķidrmēslu izvešana, kā arī norādīja par gaisa kvalitātes problēmām, kas var rasties saistībā ar šķidrmēslu izvešanu uz laukiem. Iedzīvotāji norādīja, ka valdošie ir dienviidrietumu virziena vēji, nevis kā darba ziņojumā norādīts.

Darba ziņojuma izvērtēšanas laikā Vides pārraudzības valsts birojs saņēma:

- 52 Sesavas pagasta apdzīvotas vietas „Klāvi” iedzīvotāju parakstītu vēstuli, kurā pausts negatīvs viedoklis saistībā ar paredzēto darbību un norādīts, ka „dzīvojot uz vietas valdošo vēju virziens atšķiras no projektā uzrādītā vēja virziena”, kā arī izteikts lūgums sniegt izvērtējumu un skaidrojumu par vairākiem jautājumiem, kā, piemēram, valdošo vēja virzienu, paredzētās darbības ietekmi uz apdzīvotu vietu Klāvi, mežu, esošo kultūras mantojumu un tūrisma objektiem, iedzīvotāju veselību,

paredzētās darbības īstermiņa un ilgtermiņa ekonomisko analīzi. Vēstulē izteikta vēlme, lai projekts tiktu saskaņots ar tuvumā esošo īpašnieku, it īpaši Klāvi, Buķi, Lielšesava iedzīvotājiem, kā arī, lai par paredzēto darbību tiktu informēti blakus esošie pagasti.

- Sesavas pagasta padomes vēstuli, kurā pausts atbalsts paredzētajai darbībai.

Vides pārraudzības valsts birojs, pieaicinot neatkarīgu ekspertu un apkopojot ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojuma sabiedriskās apspriešanas rezultātus, sagatavoja un 2009.gada 12.februārī izsniedza SIA "Latagro" Atzinumu par cūkkopības kompleksa izveides Jelgavas rajona Sesavas pagastā ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojumu. Atzinumā par darba ziņojumu tika norādīts, kāda ziņojumā iekļautā informācija papildināma vai precizējama, lai noslēguma ziņojums atbilstu izsniegtās programmas un spēkā esošās likumdošanas prasībām. SIA "Latagro" tika nosūtītas arī saņemto vēstuļu kopijas.

Ņemot vērā Vides pārraudzības valsts biroja, eksperta, pašvaldības un sabiedrības izteiktās prasības un priekšlikumus, tika sagatavots un 2009.gada 8.aprīlī iesniegts izvērtēšanai Vides pārraudzības valsts birojā SIA "Latagro" cūkkopības kompleksa izveides Jelgavas rajona Sesavas pagastā ietekmes uz vidi novērtējuma noslēguma ziņojums. Noslēguma ziņojums sabiedrībai bija pieejams: Sesavas pagasta padomē Sesavā, Jelgavas rajonā, SIA "Latagro" Elizabetes ielā 15, Rīgā un Vides pārraudzības valsts birojā Rūpniecības ielā 23, Rīgā, kā arī interneta mājas lapās www.agitis.lv un www.vidm.gov.lv/ivnvb.

Noslēguma ziņojuma izvērtēšanas laikā Vides pārraudzības valsts birojs saņēma:

- Sesavas pagasta padomes vēstuli, kurā norādīts, ka ņemot vērā, ka SIA „Agitis” sagatavotais gala ziņojums ir izsmeļošs un saprotams, pašvaldībai nav priekšlikumu un nosacījumu paredzētās darbības realizācijai.

Citi komentāri vai viedokļi noslēguma ziņojuma izvērtēšanas laikā netika saņemti.

Atbilstoši noslēguma ziņojumā sniegtajai informācija, pēc sākotnējās sabiedriskās apspriedes sanāksmes interesenti tika aizvesti ekskursijā uz cūkkopības uzņēmumu Lietuvā UAB Saerimner, kura īpašnieks un vadītājs ir Sesavas pagasta projekta attīstītājs. Ekskursijā piedalījās 20 Sesavas pagasta un vides pārraudzības institūciju pārstāvji. Pēc uzņēmuma apmeklējuma tika saņemtas pozitīvas atsauksmes par redzēto. Lai izvērtētu sabiedrības attieksmi pret lauksaimnieciskās ražošanas, tajā skaitā cūku audzēšanas kompleksa attīstību, pagastā 2008.gada jūlijā tika veiktas 33 Sesavas pagasta iedzīvotāju telefona intervijas. Atbildes tika iegūtas no 26 respondentiem. Aptaujā piedalījās pagasta iedzīvotāji vecumā no 19 – 65 gadiem. Jauna lopkopības uzņēmuma attīstību pagasta teritorijā pilnībā atbalsta 16 respondenti, viens pilnībā atbalsta bioloģisko lopkopību un 1 pilnībā atbalsta piena lopkopības attīstību, 2 cilvēki atbalsta daļēji, 3 attieksme ir neitrāla. Kā nevēlamu lopkopības uzņēmumu attīstību pagasta teritorijā raksturo 2 cilvēki, bet 1 pilnībā noliedz lopkopības attīstību. Kā galvenais iemesls noraidošajai attieksmei minētas bažas par nevēlamo smaku izplatību. Intervijās netika noteikti kādi konkrēti priekšnoteikumi projekta attīstītajam, vienīgi minēta vēlme, lai tiktu salaboti ceļi.

Kopumā tiek izteiktas bažas par smakām un iespējamo ietekmi uz vidi, ko īpaši pastiprina informācija par lielo cūkkopības kompleksu darba metodēm citās Latvijas vietās. Kā galvenie ierosinājumi projekta attīstītājiem ir saglabāt solījumu iepirkt vietējo ražotāju graudus, sapresēt salmus, kā arī bez maksas piegādāt mēslojumu laukiem, kā arī strādāt godīgi un izmantot vietējo darbaspēku. Vairāki respondenti izteikuši negatīvu attieksmi par to, ka projekta attīstītāji ir no ārvalstīm, nevis vietējie Latvijas uzņēmēji.

6. Obligātie nosacījumi un turpmākajā projektēšanā veicamie pasākumi

Noslēguma ziņojums un Vides pārraudzības biroja atzinums par to iesniedzams Sesavas pagasta padomei. Vides pārraudzības valsts biroja atzinuma obligātie nosacījumi un turpmākajā projektēšanā veicamie pasākumi stājas spēkā tikai tadā gadījumā, ja tiek saņemts likuma "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 21.pantā noteiktais akcepts paredzētās darbības realizācijai kārtībā, kāda noteikta Ministru kabineta 2006.gada 2.maija noteikumos Nr.335 "Paredzētās darbības akceptēšanas kārtība".

Obligātie nosacījumi un turpmākajā projektēšanā veicamie pasākumi SIA "Latagro" cūkkopības kompleksa izveidei Jelgavas rajona Sesavas pagastā:

- Lauksaimniecībā izmantojamās zemes transformācijas jautājumi jārisina atbilstoši 2004.gada 20.jūlija noteikumu Nr.619 "Kārtība, kādā lauksaimniecībā izmantojamo zemi transformē par lauksaimniecībā neizmantojamu zemi un izsniedz zemes transformācijas atļaujas" prasībām.
- Kompleksa būvniecība meliorētajās zemēs nedrīkst pasliktināt ūdens režīmu un meliorācijas sistēmu darbību, līdz ar to jāizstrādā un likumdošanā noteiktajā kārtībā jāsaskaņo drenāžas sistēmu pārbūves projekts būvniecībai paredzētajā teritorijā.
- Izvēlētajam tehniskajam risinājumam kompleksa izveidē jāatbilst labāko pieejamo tehnisko paņēmieni vadlīnijās noteiktajam un jānodrošina spēkā esošo normatīvo aktu ievērošana.
- Kompleksa darbības laikā jānodrošina Ministru kabineta 2004.gada 23.marta noteikumu Nr.152 "Cūku labturības prasības" un 2004.gada 27.jūlija noteikumu Nr.628 "Īpašās vides prasības piesārņojošo darbību veikšanai dzīvnieku novietnēs" prasību izpilde.
- Atbilstoši noslēguma ziņojumā paredzētajam, kompleksā jāizbūvē atbilstoša tilpuma šķidrmēslu krātuves, kas nodrošinās veidojošos šķidrmēslu uzglabāšanu atbilstoši normatīvo aktu prasībām, vismaz 7 mēnešiem.
- Ņemot vērā šķidrmēslu agresivitāti, jānodrošina šķidrmēslu krātuvju hermētiskums, nepieļaujot grunts un gruntsūdeņu piesārņojumu.
- Jāizveido monitoringa urbumu un drenāžas sistēma, kas ļautu konstatēt šķidrmēslu krātuvju un cauruļvadu iespējamos bojājumus.

- Lauksaimniecībā izmantojamās platībās iestrādātais organiskā mēslojuma daudzums nedrīkst pārsniegt 170 kg slāpekļa gadā, rēķinot uz vienu hektāru, veicot stingru uzskaiti un kontroli par noteikto prasību ievērošanu.
- Veicot šķidrmēsļu izkliedi un iestrādi, jānodrošina Aizsargjoslu likumā noteikto prasību ievērošana.
- Šķidrmēsļu izvešanu jāveic Zemkopības ministrijas noteiktajos laika posmos, ievērojot esošo ceļu nestspēju, faktiskos apstākļus un ierobežojumus to izmantošanā. Atbilstoši noslēguma ziņojumā paredzētajam, jānodrošina lauku mēslošanas grafiku saskaņošanu ar pašvaldību, tuvāko māju īpašniekiem un šķidrmēsļu utilizācijai paredzēto lauksaimniecības zemju īpašniekiem, kā arī nosacījumi šķidrmēsļu cauruļvadu izvietojumam īpašumos, kas nepieder SIA „Latagro”.
- Atbilstoši noslēguma ziņojumā paredzētajam, jānodrošina, ka šķidrmēsļu utilizācija netiek veikta brīvdienās un svētku dienās, nelabvēlīgos laika apstākļos, kā arī atbilstoši faktiskajiem laika apstākļiem, nepieciešamības gadījumā koriģējot konkrētās darbības.
- Ņemot vērā, ka kūtsmēsļu iestrāde paredzēta arī kultūras pieminekļu aizsargjoslās esošajos laukos, šādai darbībai jāsaņem Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas un kultūras pieminekļa īpašnieka atļauja.
- Ņemot vērā, ka Jelgavas rajons ir noteikts kā īpaši jūtīga teritorija, uz kuru attiecas paaugstinātas prasības ūdens un augsnes aizsardzībai pret lauksaimnieciskās darbības izraisīto piesārņojumu ar nitrātiem, jānodrošina Ministru kabineta 2001.gada 18.decembra noteikumos Nr.531 ”Noteikumi par ūdens un augsnes aizsardzību no lauksaimnieciskās darbības izraisītā piesārņojuma ar nitrātiem” prasību izpilde.
- Atbilstoši ziņojumā paredzētajam, jānodrošina teritorijas labiekārtošana un piesārņojuma izplatības ierobežošanai pieguļošajā teritorijā gar kompleksa teritorijas robežu jāizveido aizsargstādījumus - ātraudzīgu koku un krūmu joslu.
- Jānodrošina nepieciešamie smaku samazināšanas pasākumi, lai nodrošinātu Ministru kabineta 2004.gada 27.jūlija noteikumos Nr.626 ”Noteikumi par piesārņojošās darbības izraisīto smaku noteikšanas metodēm, kā arī kārtību, kādā ierobežo šo smaku izplatīšanos” prasību ievērošanu, nepieciešamības gadījumā ierobežojot atsevišķas darbības nelabvēlīgos meteoroloģiskos apstākļos.
- Iedzīvotāju sūdzību gadījumos par smaku traucējumiem SIA ”Latagro” jānodrošina smaku emisiju mērījumus noteiktos laika apstākļos (nelabvēlīgi meteoroloģiskie apstākļi, mēslojuma transportēšana un iestrāde) un par veikto mērījumu rezultātiem jāinformē pašvaldība un Valsts vides dienesta Jelgavas reģionālā vides pārvalde, lai lemtu par nepieciešamajiem papildus pasākumiem smaku izplatības ierobežošanai. SIA ”Latagro” pienākums ir nodrošināt nepieciešamos pasākumus smaku mazināšanai.
- Realizējot projektu, jānodrošina Ministru kabineta 2004.gada 13.jūlija noteikumos Nr.597 ”Vides trokšņa novērtēšanas kārtība” noteiktos vides trokšņa robežlielumus tuvāko dzīvojamo māju teritorijā.
- Jānoslēdz vienošanās ar ceļu īpašniekiem par nepieciešamo ceļu nestspējas nodrošināšanas nosacījumiem, par ceļu izmantošanu šķidrmēsļu transportēšanai un par ceļu remonta kārtību, ja to nepieciešamību izraisījusi SIA ”Latagro” darbība.
- Sadzīves notekūdeņus aizliegts novadīt vidē neattīrītus.

- Notekūdeņu dūņas no komunālo notekūdeņu attīrīšanas ietaisēm jāapsaimnieko atbilstoši Ministru kabineta 2006.gada 2.maija noteikumos Nr.362 "Noteikumi par notekūdeņu dūņu un to komposta izmantošanu, monitoringu un kontroli" noteiktajam.
- Saskaņā ar Ministru kabineta 2002.gada 4.novembra noteikumiem Nr.499 "Latvijas Republikas pierobežas režīma un pierobežas joslas režīma noteikumi", Sesavas pagastā ir spēkā pierobežas režīms un darbības šajā pagastā ir jāsaskaņo ar Valsts robežsardzi.
- Likumdošanā noteiktajā kārtībā Valsts vides dienesta Jelgavas reģionālajā vides pārvaldē jāiesniedz pieteikums A kategorijas piesārņojošās darbības atļaujas saņemšanai.
- Vides stāvokļa monitoringa punktus un kontroles parametrus jāsaskaņo Valsts vides dienesta Jelgavas reģionālajā vides pārvaldē piesārņojošās darbības atļaujas sagatavošanas procesā.
- Atļaujas sagatavošanas procesā izstrādājami nosacījumi par informācijas apriti, lai nodrošinātu informāciju par objekta vides kvalitātes monitoringa rezultātiem pašvaldībai un iedzīvotājiem.

Vides pārraudzības valsts biroja lēmums

Ņemot vērā iepriekš minēto informāciju un likuma "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 20.panta pirmo daļu, Vides pārraudzības valsts birojs nolemj rekomendēt Sesavas pagasta padomei izvērtēt ietekmes uz vidi novērtējuma noslēguma ziņojumu par SIA "Latagro" cūkkopības kompleksa izveidi Jelgavas rajona Sesavas pagastā, Vides pārraudzības valsts biroja atzinumu par ietekmes uz vidi novērtējuma noslēguma ziņojumu un sabiedrības viedokļus un lemt par šīs darbības akceptu un nosacījumiem tās realizācijai, ņemot vērā šajā atzinumā izvirzītos nosacījumus.

Direktors

A. Lukšēvics

2009.gada 25.maijā.